

Huge Fastigheter AB
Box 1073
141 22 Huddinge

Beslut efter tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204)

Datainspektionens beslut

Huge Fastigheter AB har behandlat känsliga personuppgifter i strid med 13 § personuppgiftslagen.

Huge Fastigheter AB har behandlat personuppgifter om lagöverträdelser i strid med 21 § första stycket personuppgiftslagen.

Huge Fastigheter AB:s personuppgiftsbehandling har stått i strid med kravet på god sed i 9 § punkt b) personuppgiftslagen genom att behandlingen av känsliga personuppgifter inte stått i överensstämmelse med vad som föreskrivs i branschöverenskommelsen "Behandling av personuppgifter, inklusive kameraövervakning, vid uthyrning av bostäder".

Datainspektionen förutsätter att Huge Fastigheter AB fortsätter det arbete som påbörjats i syfte att förhindra att personuppgifter fortsättningsvis behandlas i strid med 13 och 21 §§ personuppgiftslagen och branschöverenskommelsen.

Ärendet avslutas.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektionen har via media fått indikationer på att kommunala bostadsbolag, bl.a. Huge Fastigheter AB (bolaget), behandlar personuppgifter om hyresgäster på ett sätt som strider mot bestämmelserna i personuppgiftslagen. De uppgifter som bolaget registrerat om hyresgästerna har enligt uppgift varit känsliga personuppgifter, enligt 13 § personuppgiftslagen.

Datainspektionen har inlett tillsyn mot bolaget, som har yttrat sig. I yttrandet anförs i huvudsak följande:

Kund- och fastighetssystemet Fastz infördes hos bolaget under 2011. Systemet stödjer bolagets uthyrningsprocess, hyresadministration och förvaltning.

I november 2012 utsågs ett nytt personuppgiftsombud och i december 2012 påbörjades ett projekt med syfte att strama upp och kontrollera bolagets hantering av personuppgifter enligt personuppgiftslagen.

I januari 2013 identifierades i projektet att otillåtna personuppgifter förekom i Fastz i form av känsliga personuppgifter som registrerats utan samtycke. Bolagets ledning informerades om detta samma dag och man bestämde omedelbart att åtgärder skulle vidtas.

De känsliga personuppgifter som upptäcktes i Fastz var noteringar om betalnings-, uthyrnings- samt serviceärenden. I de allra flesta fall handlade det om anledningar till varför en hyresgäst inte kunnat betala sin hyra. Hyresgästen eller någon närstående har då exempelvis uppgett att man varit sjuk, bortrest eller väntat på sjukersättning. Syftet med denna typ av noteringar har varit att undvika situationer där hyresgästen får en betalningsanmärkning. Det har också funnits noteringar om anledningar till varför en hyresgäst har behov av t.ex. omflyttning eller andrahandsuthyrning som innehållit känsliga personuppgifter. Även i samband med serviceärenden (felanmälningar och störningar) har känsliga personuppgifter påträffats. Anledningen till att dessa noteringar har gjorts har varit att uppmärksamma handläggare på hyresgästers situationer eller behov. I de allra flesta fall rör det sig om uppgifter om hälsa som hyresgäster eller deras anhöriga själva valt att dela med sig av. Bolaget har brutit i att inhämta samtycke eller i vart fall brutit i att notera att samtycke lämnats för dessa noteringar. Känsliga personuppgifter har också noterats i ärenden som kan ligga till grund för avhysning. I dessa fall med syftet att kunna tillvarata rättsliga anspråk.

Totalt har bolaget påträffat ca 50 noteringar som innehöll känsliga personuppgifter utan samtycke och ca 10 uppgifter om lagöverträdelser. Någon grund för att registrera uppgifter om lagöverträdelser har inte heller funnits, åtminstone inte i alla dessa fall.

Med anledning av ovanstående vidtog bolaget vissa åtgärder. Bolaget genomförde manuell gallring bland noteringarna i fritextfälten, efter samråd med kommunarkivarien. Inför denna gallring gjordes en kopia av uppgifterna. Genom kopian är de ursprungliga sökmöjligheterna och sammanställningarna fortfarande möjliga. Kopian är endast tillgänglig för systemadministratören

och kan inte användas i verksamheten. Genom denna kopia har hyresgästerna erbjudits att ta del av eventuella noteringar om dem som funnits före gallringen ur Fast2 (samt aktuella uppgifter). Kopian gallras efter särskilt gallringsbeslut.

Projektet som påbörjades 2012 och leds av bolagets personuppgiftsombud fortlöper och har hög prioritet. Inom projektet har bolaget som mål att upprätta en förteckning över all strukturerad behandling av personuppgifter inom bolaget, ta fram ett ramverk för genomförande av regelbundna internrevisioner, upprätta en nulägesrapport och ge förslag på åtgärder av eventuella brister. Vidare har projektet som mål att genomföra internutbildningar i personuppgiftslagen för att öka kompetensen inom bolaget, upprätta rutiner och riktlinjer och upprätta en rollbeskrivning av personuppgiftsombudets uppgifter.

Bolaget har, efter implementeringen av de nya rutinerna, utfört kontroller i systemet. En klar förbättring har noterats. Dessa kontroller kommer att utföras regelbundet.

Behörigheter har granskats och anpassats bättre. Bolaget för en dialog med systemleverantören om att ytterligare begränsa av behörigheter, förenkla funktioner för gallring samt utveckla fasta frastexter istället för fritext, vilket kan minska risken för att otillåtna uppgifter registreras.

Ytterligare regler och rutiner kan komma att implementeras löpande och efter behov. Medvetenheten om personuppgiftslagen hos de anställda är i dag betydligt högre. Information till och utbildning av personalen inom dessa frågor anpassas till den roll den anställde har. Rutiner för att inhämta samtycke från hyresgästen vid nödvändig registrering av känsliga personuppgifter finns idag.

Skäl för beslutet

Sammanfattning

Bolaget har behandlat känsliga personuppgifter och uppgifter om lagöverträdelser i strid med personuppgiftslagen och branschöverenskommelsen. Bolaget har därefter infört nya rutiner i syfte att motverka felaktig personuppgiftsbehandling och genomfört så pass omfattande informationsinsatser bland sin personal att Datainspektionen finner anledning att anta att bolaget fortsättningsvis kommer att behandla personuppgifter i enlighet med personuppgiftslagen och branschöverenskommelsen. Datainspektionen kan komma att följa upp ärendet vid senare tillfälle.

Känsliga personuppgifter

Det är enligt 13 § personuppgiftslagen förbjudet att behandla känsliga per-

sonuppgifter, bl.a. uppgift om hälsa och etnicitet. Det är trots förbudet i vissa fall tillåtet att behandla känsliga personuppgifter, bl.a. om den registrerade lämnat sitt uttryckliga samtycke till behandlingen, enligt 15 § personuppgiftslagen. Att hyresgästen lämnat information om sin hälsa till bolaget innebär inte att hyresgästen därmed har lämnat sitt uttryckliga samtycke till att denna uppgift registreras.

Datainspektionen konstaterar att bolaget i flera fall registrerat känsliga personuppgifter om sina hyresgäster utan den registrerades samtycke. Bolaget har därmed behandlat känsliga personuppgifter i strid med 13 § personuppgiftslagen.

Uppgifter om lagöverträdelser

Det är enligt 21 § personuppgiftslagen förbjudet för andra än myndigheter att behandla personuppgifter om lagöverträdelser. Datainspektionen får besluta om undantag från förbudet i enskilda fall. Det finns även föreskrivet vissa generella undantag från förbudet i Datainspektionens författningssamling (DIFS 2010:1).

Datainspektionen konstaterar att bolaget har registrerat uppgifter om lagöverträdelser. Datainspektionen har inte meddelat något undantag från förbudet i de enskilda fallen. Uppgifterna får inte heller behandlas med stöd av något av undantagen i DIFS 2010:1. Bolaget har därmed behandlat uppgifter om lagöverträdelser i strid med 21 § personuppgiftslagen.

Krav på god sed

Av 9 § punkt b) personuppgiftslagen framgår att all behandling av personuppgifter ska ske i enlighet med god sed. Lagen ger utrymme för branschorganisationer att närmare utforma sådana seder. I syfte att skapa en gemensam god sed för behandling av personuppgifter på bostadshyresmarknaden har Fastighetsägarna Sverige och SABO i samarbete med Hyresgästföreningen tagit fram en branschöverenskommelse, "Behandling av personuppgifter, inklusive kameraövervakning, vid uthyrning av bostäder". Branschöverenskommelsen i sin nuvarande lydelse gäller sedan april 2010.

Det framgår av branschöverenskommelsen (s.7) att undantag från förbudet mot att behandla känsliga personuppgifter får göras om behandlingen sker med den registrerades samtycke. Vad sedan gäller sättet för inhämtande av samtycket sägs följande:

Endast den omständigheten att den registrerade har lämnat en uppgift innebär inte att samtycke finns. Samtycket ska vara uttryckligt. I en fastighetsförvalt-

ning bör generellt tillämpas den ordningen att en känslig uppgift aldrig registreras utan skriftligt samtycke.

Av 15 § personuppgiftslagen framgår att ett samtycke ska vara uttryckligt. Ett uttryckligt samtycke kan vara såväl skriftligt som muntligt. Branschöverenskommelsens krav på att ett samtycke ska vara skriftligt går således längre än kraven i 15 § personuppgiftslagen.

Datainspektionen konstaterar att bolaget har behandlat känsliga personuppgifter utan att inhämta de registrerades skriftliga samtycke. Bolaget har därmed behandlat personuppgifter på ett sätt som avviker från vad som föreskrivs om inhämtande av samtycke i branschöverenskommelsen.

Vad branschöverenskommelsen innehåller om inhämtande av samtycke får anses ge uttryck för vad som betraktas som god sed. Bolaget får därmed anses ha behandlat personuppgifter i strid med god sed enligt 9 § första stycket punkt b) personuppgiftslagen.

Slutsatser

Bolaget har behandlat personuppgifter i strid med personuppgiftslagen och branschöverenskommelsen.

Bolaget har infört nya rutiner och förtydligade riktlinjer för registrering av personuppgifter. Bolaget har utsett ett nytt personuppgiftsombud och personal har informerats och genomgått utbildningar i personuppgiftslagen. Gallring av känsliga personuppgifter har skett.

Datainspektionen förutsätter att bolagets åtgärder kommer att förhindra att personuppgifter fortsättningsvis behandlas i strid med personuppgiftslagen och branschöverenskommelsen. Därmed saknas anledning att vidta ytterligare åtgärder med anledning av det inträffade. Ärendet avslutas, men kan komma att följas upp.

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet skall ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Inspektionen måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fick ta del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Camilla Sparr